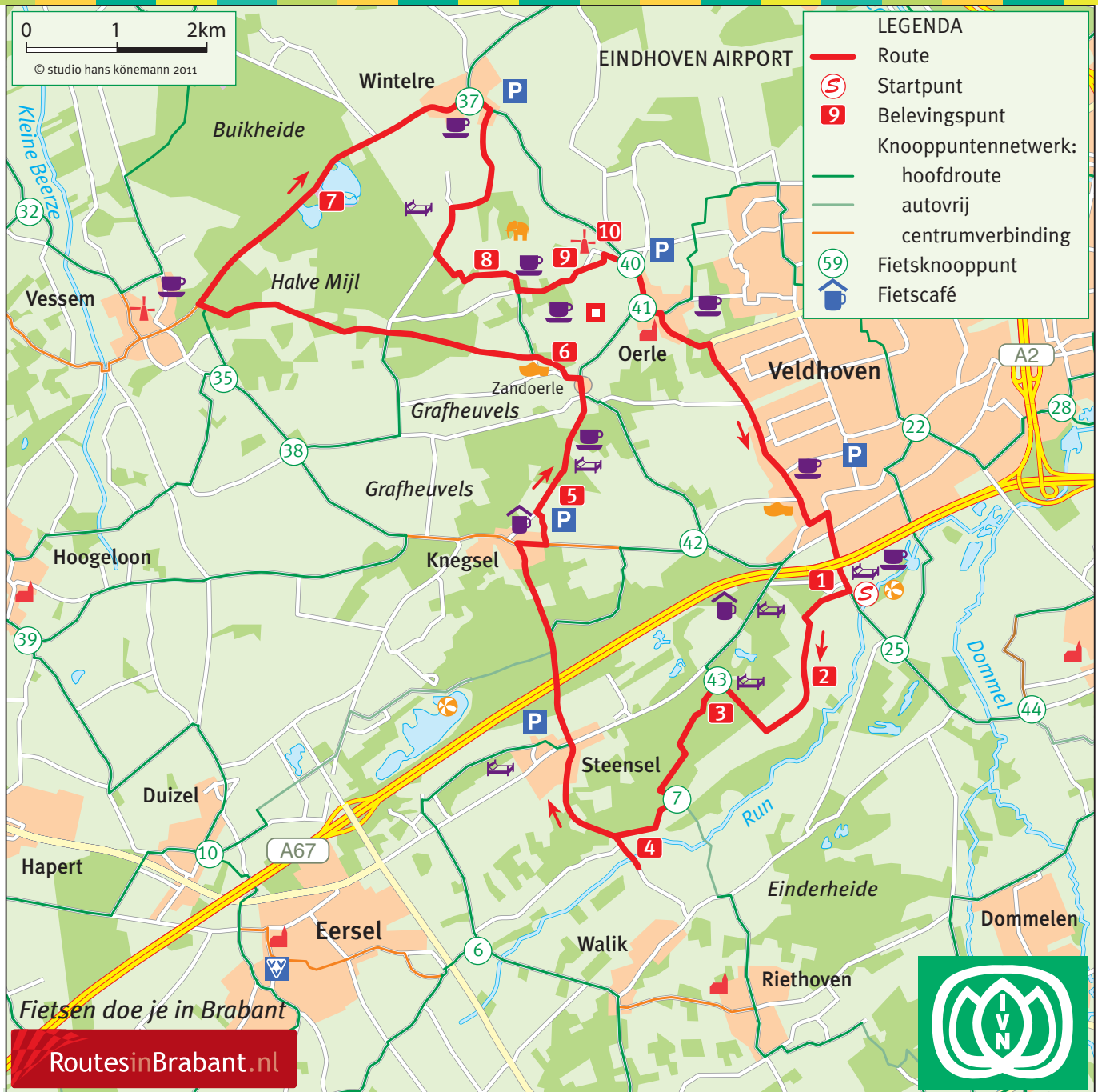

FIETSEN MET BIODIVERSITEIT

IVN Veldhoven-Vessem

Fietsroute Veldhoven-Vessem

Deze fietsroute voert u langs de mooiste plekjes in de natuur van Veldhoven en Vessem.

De route is bijna 30 km lang.

Vertrek- en eindpunt van de route is aan de Volmolenweg in Veldhoven (ten zuiden van de A67).

In de buurt is voldoende parkeergelegenheid.

De fietsroute is op basis van de knooppunten uit het fietsroutenetwerk. De linkerkolom vermeldt de knooppunten die gevolgd moeten worden. Let op, beschrijving in *rood cursief* wijkt af van de knooppuntenroute. LA= linksaf, RA= rechtsaf, RD= rechtdoor, ri= richting, knp= knooppunt

Belevingspunten

- 1 Heers en dal van de Run
- 2 Run en Grootgoor
- 3 Sprankelsche bossen
- 4 De Stevert
- 5 Landbouw
- 6 Geitenboerke
- 7 Groot Meer
- 8 Beukenbos
- 9 Papegaaicentrum
- 10 Korenmolen

FIETSEN MET BIODIVERSITEIT

IVN Veldhoven - Vessem

ROUTE
CIRCA 30 KM

Routebeschrijving

- 1 Het startpunt ligt in Veldhoven bij het grasplein Westervelden aan de Volmolenweg.
- 2 Met het grasplein aan de rechterhand gaat u bij knp 25 RA op Heers.
- ④③ 3 Asfaltweg blijven volgen tot knp 43.
- ⑦ 4 Bij knp 43 LA naar knp 07.
- ⑥ 5 Bij knp 07 RA ri knp 06.
6 *Op asfaltweg bij wandelknooppunt 90 LA.*
7 *Keren bij beek de Run.*
- ⑥ 8 Opnieuw ri knp 06.
9 *In Steensel op rotonde RD en snelweg oversteken.*
- ④② 10 Ri knp 42 (Let op! Fietspad ligt links van de weg).
11 *Betonnen fietspad volgen tot in Knegsel.*
12 *Na de kerk RA ri Veldhoven.*
13 *Eerste weg LA (De Wetering).*
14 *Einde weg RA.*
15 *Op Zandoerle RD.*
16 *Eerste weg LA (Paddevenweg).*
17 *Eerste weg RA (Toterfout).*
- ③⑧ 18 Kruising RD ri knp 38.
19 *Op Halfmijl RD op de Vessemsedijk.*
20 *Asfaltweg blijven volgen tot de Jan Smuldersstraat.*
- ③⑦ 21 *Op fietspad RA ri knp 37.*
- ③⑦ 22 *In Wintelre ri knp 37 blijven volgen.*
- ④① 23 Bij knp 37 ri knp 40.
24 *Eerste weg RA (Groenstraat).*
25 *Blijven volgen tot Roestenberg.*
26 *Op Roestenberg LA.*
27 *Asfaltweg blijven volgen tot kruising Grote Vliet en Kleine Vliet.*
- 28 *Op deze kruising LA.*
- ④① 29 *Weg blijven volgen tot knp 40.*
- ④① 30 *Bij knp 40 RA naar knp 41.*
- ①⑧ 31 *Bij knp 41 ri knp 18.*
32 *Vorbij de kerk RA ('t Stoom).*
33 *Op rode asfaltfietspad RD.*
34 *Op rotonde RA ri Steensel.*
35 *Let op! Bij Antwerpsebaan oversteken en fietspad langs Sondervick vervolgen.*
36 *Op rotonde RD (<Andere richtingen>).*
37 *Op rotonde RD ri Waalre.*
38 *Rode fietspad blijven volgen onder de snelweg door.*
39 *Eerste weg RA (Westervelden).*
40 *Einde tocht.*

Voor meer fietsroutes met biodiversiteit zie
www.ivn.nl/brabant

FIETSEN MET BIODIVERSITEIT

IVN Veldhoven-Vessem

1. Heers en dal van de Run

Heers is van oudsher een boerengehucht bij het kerkdorp Veldhoven. De vroegst bekende bewoning dateert uit de middeleeuwen. Het stenen gedenkteken herinnert aan de ruilverkaveling, die plaats vond tussen 1960 en 1965 in het dal van de Run. Deze verkaveling bracht grote voordelen voor de boeren, zoals aaneengesloten land dicht bij huis en een beter te beheersen waterhuishouding. De biodiversiteit in het Rundal is hierdoor wel verminderd. Kleinschalige elementen, zoals poeltjes en hakhoutbosjes met hun rijke flora en fauna, zijn verdwenen. Het dal van de Run is kerngebied voor de landbouw.

De laatste jaren gaan er steeds meer stemmen op om het dal van de Run weer natter en gevarieerder te maken.

2. Run en Grootgoor

De Run is één van de vele Brabantse laaglandbeken.

De oorsprong ligt bij de Witrijt (Weebosch, Bergeijk) en na zo'n 20 kilometer mondt de Run uit in de Dommel, bij de visvijvers Kempense plassen tussen Veldhoven en Waalre.

Oorspronkelijk een kronkelend beekje, is de Run in de jaren 60 van de vorige eeuw recht getrokken en van stuwen voorzien. Men deed dit om een betere greep te hebben op de waterafvoer.

De Run stroomt langs het Grootgoor, het enige broekbos in de gemeente Veldhoven. Van origine een nat en nauwelijks toegankelijk natuurgebied, met veel zangvogels en een flink bestand aan reeën. Het Grootgoor verandert de laatste decennia sterk van karakter vanwege vergaande verdroging. Er zijn inmiddels plannen om meer water in het gebied te brengen en dit langer vast te houden, zodat het broekbos met zijn specifieke begroeiing zich kan herstellen.

3. Sprankelsche bossen

Hier graasden in voorgaande eeuwen schapen op de heide. Schapen die de boeren van toen aan mest hielpen voor hun akkers. Toen rond 1900 de kunstmest werd ontdekt, kon men op grote schaal de heide ontginnen en geschikt maken voor akkerbouw. Die stukken heide, die niet werden ontgonnen, raakten al snel weer bebost.

Deze bossen kenmerken zich door een grote variatie aan naaldhout. Ook van oorsprong uitheemse bomen en stuiken als Amerikaanse eik en vogelkers komen veelvuldig voor.

Als er nieuw bos geplant wordt, probeert men wat meer variatie in soorten aan te brengen en daarmee een levendiger bos te scheppen.

4. De Stevert

Op de weg van oorsprong naar monding in de Dommel stroomt de Run ook langs de Stevert, een gehucht tussen Steensel en Riethoven. De Stevert heette voorheen 'Steenvoort', wat een 'ondiepe, doorwaadbare, met stenen aangelegde overgang door een waterloop' betekent.

Op de Stevert is nog een oude watermolen te vinden, maar die ligt op het droge. In 1969 is de Run enige tientallen meters verlegd. Ook wasserij Steensel is hier gevestigd sinds 1922. Aanvankelijk gebruikte de wasserij het kraakheldere water uit de Run. Dat het water hier helder is, kan met eigen ogen worden geconstateerd, bijvoorbeeld vanaf de brug. Helder stromend water brengt een grote variatie aan planten, vissen, vogels en insecten.

Een groot deel van het stroomgebied van de Run, waaronder dit gedeelte, heeft een beschermde status in het kader van Natura 2000. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. Dit netwerk vormt de hoeksteen van het beleid

van de EU voor behoud en herstel van biodiversiteit. De Run dankt deze status aan het voorkomen van de waterplant drijvende waterweegbree.

5. Landbouw

Hier aan de Zandoerleseweg heeft de landbouw de variatie in het landschap sterk teruggedrongen. Rechts van de weg tussen Knegsel en camping De Molenvelden staan in een eentonig grasland enkele oude eikenbomen die nog de ligging van een oud pad aanduiden. Ook de loop van de Rijt is in het landschap te volgen. We speuren tevergeefs naar weidevogels. In de grond is onvoldoende voedsel te vinden. Bovendien wordt het veld zo vaak bewerkt (mesten, maaien) dat er te weinig tijd overblijft om een nest eieren uit te broeden en de jongen groot te brengen.

Links van de weg is het hoger en droger en meer bebost. Deze bossen zijn ongeveer 80 jaar oud en vormen daardoor een geschikte woonplaats voor allerlei dieren. Aan de rand van het bos liggen enkele grafheuvels.

6. Geitenboerke

Het Geitenboerke is een geitenhouderij met een stal waar wel 600 melkgeiten worden gehouden. Vroeger hadden vooral arme mensen een enkele geit, maar tegenwoordig is de geitenhouderij een volwaardige bedrijfstak. De melk wordt elders verwerkt tot verschillende soorten kaas.

Bij deze zorgboerderij is ook een bezoekerscentrum en uiteraard een kaaswinkel. In het voorjaar worden hier regelmatig geitenkijkdagen gehouden, waarbij vooral de pasgeboren geitjes bewonderd kunnen worden.

7. Groot Meer

Dit Brabantse ven vormt een belangrijke schakel in het leven van padden en kikkers. In het voorjaar trekken padden uit de omliggende bossen in de eerste vochtige voorjaarsnachten massaal naar het water om te paren. De vrouwtjes leggen hun eisnoeren tussen de oeverplanten. Ook bruine en groene kikker, heikikker en kleine watersalamander gebruiken dit water om zich voort te planten. Veel padden en heikikkers overwinteren in het bos aan de overzijde van de

asfaltweg. Daarom is er in 2009 een paddenscherm geplaatst om de dieren veilig naar het ven te laten trekken. Ook een bijzondere plant als oeverkruid komt in het ven voor. Naast de gewone watervogels als wilde eend en meerkoet kunt u hier in het najaar de grote zilverreiger en soms een visarend zien.

8. Beukenbos

Tussen de akkers, weilanden en naaldhoutbossen ligt hier aan uw linkerhand ineens een driehoekig bosje met oude beuken. Let eens op de mooie stammen en de gaten die daarin zijn gehakt door groene, zwarte en bonte specht. Vaak worden deze holtes in de loop van de jaren ook door andere dieren gebruikt: kauwtjes en spreeuwen nemen er bezit van. Ook kunnen het verblijfplaatsen zijn voor vleermuizen.

Aan weerszijden van de weg staan ook enkele oude acaciabomen. Ze zijn gemakkelijk te herkennen aan hun diep gegroefde stam en stekelige takken. Bijen verzamelen in het voorjaar de nectar in de roomwitte bloemtrossen.

Even verder staan nog de restanten van een kleine boerderij, zoals er veel in onze omgeving stonden. Door de kleinschaligheid en geringe mechanisatie was er vroeger automatisch grote biodiversiteit: kruidenrijke houtwallen, overhoeken, minder intensieve bewerking van het land boden veel dieren en planten leefgebied. Bovendien was er veel meer water aanwezig in de vorm van vennen en slootjes. Iets verderop passeert u een kleine beek: de Bruggerijt.

9. Papegaaiencentrum

Het papegaaiencentrum is een opvangcentrum voor alle exotische vogels maar voornamelijk papegaaiachtigen. De stichting N.O.P. heeft een terrein in eigendom met daarop honderden kooien en volières waar de dieren verzorgd worden door vaste medewerkers, vrijwilligers en een dierenarts.

Om diverse redenen brengen mensen hun vogels hier naar toe.

Ook dieren, die door de douane in beslag zijn genomen, komen er terecht.

De vogels krijgen onderdak voor de rest van hun leven.

Tegenwoordig wordt het park door jong en oud druk bezocht.

10. Korenmolen

Korenmolen Sint-Jan is een stellingmolen en staat in het mooie Kempische landschap tussen oude boerderijen, weilanden, akkerlanden en bossen. De Sint-Jan is tussen 1985 en 1991 gebouwd door de familie De Jongh. Voor deze molen werden onderdelen gebruikt van een aantal gesloopte molens. Vermoedelijk uit de 19e eeuw. Zo is het achtkant afkomstig uit het Duitse Leezen. Een gesloopte molenromp uit Vught bracht de 40.000 stenen voor de onderbouw voort. In 1987 werd begonnen met de bouw op deze locatie. In de molen is een bakkerij gevestigd met winkel en op het terras kan een broodje uit eigen bakkerij genuttigd worden. In de omgeving van de molen verbouwt de molenaar het graan dat na droging vermalen wordt tot meel.

Voor meer fietsroutes
met biodiversiteit zie
www.ivn.nl/brabant

Fietsen doe je in Brabant!

RoutesinBrabant.nl